

Politik Bilim

Ergun Türkcan'ın kitabı hakkında...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Sayın Osman Bahadır'ın Prof. Dr. Ergun Türkcan'ın yeni kitabıyla (**Dünya'da ve Türkiye'de Bilim, Teknoloji ve Politika**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009) ilgili değerlendirmelerini okumuşsunuzdur (CBT, 10 Nisan 2009). Kitabın daha çok, 493-687'inci sayfaları arasında kalan son üç bölümü, bu köşenin ilgi alanı açısından son derece dikkate değerdir. Bu bölümlerin başlıkları şöyle: *“TÜBİTAK'ın Kuruluşu ve Örgütsel Gelişmesi, 1963-2005”*; *“TÜBİTAK'ın İşlevsel Gelişmesi ve Bilim Politikası”*; *“Türkiye'nin Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları.”*

Anılan bölümleri bu köşenin ilgi alanı açısından 'son derece dikkate değer' kılan husus, Sayın Türkcan'ın kendisinin de **'Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikaları'** pratiği içinde, hem de bu pratiğin farklı evrelerinde TÜBİTAK'ın konuyla ilgili birimlerinde fiilen görev yapmış olmasıdır. Aynı bölümlerin, belli bir evrede aynı pratik içinde yer almış olmasından dolayı, bu satırların yazarı açısından da, özel bir önemi var.

Kitabında da belirttiği gibi, Türkcan, 1960'ların başında, OECD *“Pilot Takımlar Projesi”*nin Türkiye ayağında *“çirak olarak”* yer almış ve böylece 'bilim politikaları' alanına ilk adımını atmıştır. Bu proje hayata geçmemiştir ama, Türkiye'de bilim politikası tasarımı bir ilk olması açısından önem taşır. Türkcan daha sonra TÜBİTAK'ta, Bilim Politikası Ünitesi'nde (kurumun konuyla ilgili ilk birimi) uzman yardımcısı olarak görev alır. Yıl 1965'tir. Bu birim 1984'e kadar faaliyetini sürdürür; ancak, bu evrede, Türkcan'ın anlatımıyla, *“TÜBİTAK, ...ülke bazında bir bilim politikası çerçevesi yaratmaktan ya her zaman kaçınmış ya da bu çerçeveyi uzun zaman kuramamıştır.”* (age. s. 598)

Türkcan sonraki bir dönemde, TÜBİTAK Bilim ve Teknoloji Politikaları Daire Başkanlığı görevinde de bulunmuş; 2000 yılında getirildiği bu görevde iki yıl kadar kalmıştır. Bu birimin 1993'te kuruluşuysa, TÜBİTAK üst yönetiminin 'Türkiye'nin bir bilim ve teknoloji politikası olması gerektiği' tespitinden hareketle, böyle bir politika ortaya koymayı kurumun misyonu olarak gördüğü ve BTYK'ya, **Türk Bilim ve Teknoloji Politikası 1993-2003** belgesini sunduğu evreye rastlar. Bu evre Prof. Dr. Kemal Gürüz'ün TÜBİTAK Başkanlığı döneminde başlamış ve aynı misyon anlayışı, kendisinden sonra iş başına gelen Prof. Dr. Tosun Terzioğlu, belli farklılıklar göstermekle birlikte, Prof. Dr. Dinçer Ülkü ve Prof. Dr. Namık Kemal Pak'ın başkanlık dönemlerinde de sürmüştür.

Kısacası Türkcan, yukarıda işaret edildiği gibi, Türkiye'nin bilim [ve teknoloji] alanında izleyeceği politikanın belirlenmesinde temel alınacak politika tasarımlarını hazırlamakla görevli TÜBİTAK birimlerinde (hem de, birbirinden farklı evrelerde) görev yapmıştır. O açıdan kitapta savunduğu fikirler, Türkiye'de bilim, teknoloji ve yenilik politikaları alanında, bu köşede sürekli sözü edilen, geçmişteki politika tasarımları ve uygulamalarını değerlendirebilmek açısından önemlidir.

Yine yukarıda belirtildiği gibi, bu satırların yazarı da belli bir evrede, Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikasının tasarımı sürecinde yer aldı; kurulduğu 1993 yılından 2000 yılının başına kadar olan dönemde, TÜBİTAK Bilim ve Teknoloji Politikaları Daire Başkanlığı görevinde bulundu. Kendisinin, bilim, teknoloji ve yenilik politikaları açısından, Prof. Dr. Ergun Türkcan'ın bir akademisyen olarak savunduğu ve TÜBİTAK'ın ilgili birimlerinde görev aldığı da izlemeye çalıştığı 'politika' çizgisinden farklı bir çizginin

izleyicisi olduğunu da, burada açık kâplilikle söylemek gerekir. Buna rağmen, Türkcan'ın kitabında öne çıkan bazı görüşleri konusunda, önümüzdeki haftalarda bu köşede yazılacaklar, daha çok, onun bu görüşlerini doğru anlayıp size de doğru aktarabilmeye yönelik olacaktır. Sayın Türkcan'ı doğru anlamalıyız; çünkü o her şeyden önce bir akademisyen...

CBT. 08 Mayıs 2009